
MTA Law Working Papers

2014/02

**Az önkormányzati rendszer és a
területi közigazgatás átalakulása
2010-2013.**

Pálné Kovács Ilona

Magyar Tudományos Akadémia / Hungarian Academy of Sciences

Budapest

ISSN 2064-4515

<http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

Az önkormányzati rendszer és a területi közigazgatás átalakulása 2010-2013.

1. Melyek voltak a legfontosabb tartalmi változások a szabályozásban? Történt-e változása a kétharmadoság tárgykörében?

Az önkormányzati rendszer *átalakítása nem az új önkormányzati törvénnyel kezdődött, s még csak nem is az alaptörvénnyel*, ugyanis a kormányváltás után olyan „válságkezelési” illetve szabályozási kényszerhelyzet volt, amire reagálva a törvényhozó már előrevetítette a reformértékű, sarkalatos változások irányát, filozófiáját is.

Az egyik kényszerhelyzetet az önkormányzatok törvényességi ellenőrzésének megoldatlansága jelentett, ami lehetőséget nyújtott arra, hogy a megyei közigazgatási hivatalok helyét, szerepét, illetékességi területét illetően jelentős változást hajtson végre a kormány. A változás már ekkor messzebb mutatott az önkormányzati törvényességi ellenőrzésben keletkezett ex lex állapot megoldásánál, lényegében mind a struktúra, mind a modell átalakításának iránya visszatükröződött az elfogadott, nem sarkalatos jogszabályokban:

- A közigazgatási régiókkal kapcsolatos kísérleteknek a kormány véget vetett, az államigazgatást visszaterelte a megyei léptékbe, ezzel a regionalizáció korszaka lezárult.
- A közigazgatási hivatali elnevezés kormányhivatalra cserélése jelentős státusz és szerepkörbővülés, illetve erősödés lehetőségét sugallta.
- Az ágazati dekoncentrált szervek egy szervezetbe, a kormányhivatalba integrálása hatalmi átrendeződést eredményezett az ágazatok és az önkormányzati érdeket képviselő szereplők között, követve a központi szinten is lezajlott modellváltást.
- A kormány megbízottak merőben új, (részben politikusi, részben köztisztviselői) státusza visszatükrözte a középszint államiosításával kapcsolatos ambíciókat, illetve szakítva a korábbi felfogással, hogy az államigazgatás politikamentes, semleges.

A másik szabályozási kényszerhelyzet az önkormányzati szféra finanszírozási problémáival függött össze, ami különösen a megyei önkormányzatok által fenntartott intézmények (kórházak, szociális intézmények) esetében igényelt azonnali beavatkozást, mert például, arról értesülhettünk a médiából, hogy Pest megyében a gyerekek étkeztetése került veszélybe az önkormányzat kifizetetlen tartozása miatt. A megyei intézmények állami fenntartásba vétele lényegében egy, a miniszterelnök és a megyei közgyűlési elnökök közötti megállapodás alapján történt, jogi szabályokba történő átvezetése is meglehetősen formabontó volt. A megyei önkormányzatok egyszerre szabadultak meg az adósságtól és a közszolgáltatási funkcióiktól és tulajdonuktól. Az elvesztett közszolgáltatási szerepkör kompenzálásaként a területfejlesztési törvény módosításával hozzájutottak a területfejlesztési funkció elvi lehetőségéhez.

Tehát már az alaptörvény és az MötV elfogadását megelőzően, kétharmados törvényhozás nélkül is világos volt, hogy az önkormányzatok jelentős pozícióvesztése következik be az állami szerepvállalás javára, illetve az is kikövetkeztethető volt, hogy a középszintű kormányzás területi kerete nem a

---

* Az MTA levelező tagja; kutató professzor, MTA KRTK; egyetemi tanár, PTE BTK.

régió, hanem a megye lesz. A tanulság ebből az, hogy önmagában a kétharmados szabályok nem garantálják az önkormányzati pozíciókat, az államigazgatás megerősítése „kormányzati belügy” maradhat, nem is beszélve az önkormányzati rendszer pénzügyi ellehetetlenítéséről. Kétségtelen, hogy erre már a korábbi kormányzatok is kaphatóak voltak. Az 1990-ben kapott erős közjogi felhatalmazás materiális eszközökkel való kiüresítése lényegében a rendszerváltást követő kormányok mindegyikének jellemzője volt.

A jelenlegi kormány lépte át a Rubicont. Az önkormányzati rendszer átfogó, az alaptörvénnyel és sarkalatos törvényekkel való átalakításának lényege a centralizáció, az állam illetve a központi szintű kormányzati szervek irányító, ellenőrző szerepének megerősítése és közvetlen közszolgáltató funkciókkal való kibővítése, ami értelemszerűen a helyi önkormányzati rendszer funkcióinak jelentős csökkenésével, mozgásterének szűkülésével, önállóságának csorbulásával járt együtt. A változás filozófiája szorosan összefügg a kormányzási paradigmaváltással, amit a „jó állam” előszeretettel használt kifejezése tükröz vissza. A neowéberianus jó állam modell a neoliberais „jó kormányzás” helyébe lépett, amit elsősorban az eltérő, konzervatív ideológiai, illetve politikai értékrend motivált, nem csupán az önkormányzati szférában is megjelent válság kezelésének szükségessége. A korábbi inkább helyzetbe hozó, kis államot felváltotta a hiperaktív és terjeszkedő állam, megváltoztatva az állam szervezet- és eszközrendszerét, előnyben részesítve a hierarchiát, a bürokratikus eszközöket, a decentralizációval és horizontalitással szemben.

Sajátos módon, a lényegi változások miközben a modell lényegét rendezték át, mégsem érintettek több olyan régóta megoldatlan szerkezeti problémára (például a kistélepülési elaprózottság, főváros belső megosztottsága), amelyek a szakmai vélemények szerint fontosak lettek volna, s amelyek a korábbi önkormányzati rendszer reformját valóban szükségessé tették. Az önkormányzati pénzügyek válsága inkább következmény volt, semmint ok, s korántsem a válság igényelte a végrehajtott modellváltást.

Az önkormányzati rendszert érintő sarkalatos törvényi változások leglényegesebb elemei:

- Jelentősen csökkent a képviselők száma, bár egy ciklussal előbb, mint ahogy a parlament méretének megfelezése bekövetkezett, ez a barátságtalan lépés is jelzi, az önkormányzati politikai elit jelentős presztízsveszteségét.
- Ötéves választási ciklus került bevezetésre. Erről már a korábbi reformkoncepciókban is volt szó, azzal érvelve, hogy a parlamenti ciklustól és választásoktól érdemes elmozdítani a helyi választásokat a magasabb részvétel és a kiegyensúlyozottabb politikai erőviszonyok érdekében.
- Csökkent az önkormányzati kötelező feladatok köre (közoktatás, egyes szociális ellátások, egészségügy stb.). Fontos megjegyezni, hogy erre az Alaptörvény és az MÖtv csak az elvi lehetőséget teremtette meg.
- Az önkormányzati rendszerből kikerültek a hatósági feladatok. Az államigazgatási szervek expanziója logikusan történt az önkormányzati hivatalok rovására, de ennek negatív következményei az önkormányzati szakmai kapacitások és a komplex eszközrendszer szűkülésével hamarosan érezhetőek lesznek.
- A megyei önkormányzatok megfosztása a közszolgáltatási funkcióktól, a területfejlesztési feladatkör elvi megerősítésével. Az elvi jelzőt azért szükséges hangsúlyozni, mert e funkció

tényleges jelentősége a források mennyiségének függvénye, ami nyilvánvalóan a mindenkori kormányok döntésén múlik.

- A kötelező társulás lehetőségének bevezetése, ezen belül a 2000 főnél kisebb településeken az önálló polgármesteri hivatal megszüntetése. Ez a változás tükrözi a legtisztábban a reformot átható mérethatékonysági, racionalizálási igényt. Ennek viszont ellentmond, hogy a legkisebb települések önkormányzatai veszítettek funkciójukból a legtöbbet, ezért méretük „konszolidálása” inkább a szerepvesztés következménye.
- A szigorodó törvényességi felügyelet az önkormányzatok felett, a korábbi túl liberális ellenőrzési gyakorlatra adott válasznak tekinthető. A szigorúbb ellenőrzés, akár felügyelet önmagában nem jelent veszélyt az önkormányzatiságra, s valóban szolgálhatja a polgárok érdekét is, de az is tény, hogy eszköze lehet a beavatkozó gyámkodásnak, a helyi mozgástér indokolatlan szűkítésének is.
- A szigorodó gazdálkodási szabályok, érhetően az eladósodás megakadályozása érdekében születtek, de itt is nehéz a határt megvonni az önkormányzatok kiskorúsítása és ésszerű gazdálkodásra készítése között.
- A feladatfinanszírozás bevezetése is tabukat döntött, amennyiben az önkormányzatok gazdálkodási önállóságának garanciájaként szokták értékelni a forrásfinanszírozást. Ugyanakkor a korábbi finanszírozási modell a gyakorlatban ugyancsak erősen korlátozta az önkormányzatokat, tehát jogos a kétely, hogy az elnevezés önmagában jelenti-e a distinkciót a két modell között?
- A kistérségi társulási és a társulási törvény hatályon kívül helyezésének motivációja vélhetően az volt, hogy tiszta lapot teremtsen a jövőbeni térbeli együttműködések, integrációk számára, amelyek részben önkormányzati döntések mentén formálódhatnak, bár valószínűsíthető, hogy az állam szerepe a járáshatárok megvonásával és a kényszertársulás elrendelésével, az egyes közszolgáltatási típusok szervezeti, méretbeli szabályozásával nagyobb szerepet játszik majd.
- A járás székhely város kategóriájának bevezetése elvi lehetőséget adott az önkormányzati közszolgáltatások járási léptékű átszervezésére, bár egyelőre kakukkozásnak tűnik az önkormányzati törvényben.
- Az önkormányzati szervezeten belül tovább erősödött a polgármester szerepe, gyengítve a jegyzőt. A szervezeten belüli erőviszonyok polarizálása akár fegyelmesebb működéshez is vezethet, de a munka törvényessége, szakszerűsége nagy ár lehet ezért. Az is kétségtelen az elmúlt évtizedek helyi politikai viszonyainak alakulása tükrében, hogy a polgármesterek hatalmának ellenőrzöttsége, kiegyensúlyozása fontos lenne, de erre beépített fék, ellensúly a rendszerben alig van.

A fenti sarkalatos törvényi változások mellett az önkormányzati rendszer karcsúsítása pénzügyi és hatásköri szempontból további törvényi és alacsonyabb rangú jogszabályok nyomán folytatódott az elmúlt években, ahogy az egyes közszolgáltatási területek, ágazatok reformja, átalakítása zajlik. A trend stabil: szigorúbb tartalmú szabályozás, minőségi előírások, és erősebb ellenőrzés állami oldalról, csökkenő mozgástér a helyi mérlegelésben az önkormányzatok oldalán. Az igazsághoz

hozzátartozik, hogy a minőség javítására törekvés valóban a fogyasztó érdeke, a kérdés csak az, hogy a fogyasztókat, a polgárokat valóban az önkormányzatoktól kell megvédeni?

2. Mi volt a célja a változásnak? Amennyiben a hivatalosan hangoztatott célokon kívül más (nem hangoztatott) indok is szerepet játszott, kérjük jelezze azt is.

Az önkormányzati rendszer valóban reformra szorult, ebben a szakma és a politika is egyetértett, többnyire a problémákat, s a problémákhoz vezető okokat is hasonló módon ítélték meg. Széles körben elfogadott vélemény volt, hogy az önkormányzati rendszer szerkezeti problémái és alulfinanszírozottsága miatt (elaprózottság helyi szinten, gyenge közép szint) szenved kapacitásproblémáktól, a gyenge kapacitásaihoz képest pedig túl lett terhelve feladatokkal.

Sajátos ellentmondás, hogy az MötV előkészítéseként megfogalmazott koncepcióba foglalt diagnózis is a fenti véleményt tükrözte, mégsem arra épült a reform. Pontosabban, a diagnózisban sorolt problémákra a választ a reform nem az önkormányzatok szerkezetének és kapacitásának konszolidálásával adta meg, képessé téve az önkormányzatokat arra, hogy feladataikat hatékonyabban és kiegyensúlyozottabban, jobb minőséggel oldják meg. Ehelyett a reform meghagyta a szerkezet problémáit, tovább gyengítve a kapacitást, s a gyenge és egyenlőtlen kapacitásra hivatkozva államosította az önkormányzati feladatrendszer egy jelentős részét. A kis kapacitáshoz lett tehát „logikusan” szabva a feladatrendszer és az önállóság mértéke. Az önkormányzati rendszer „konszolidálása”, mint hivatalos cél, totálisan más modellt eredményezett, ami sokkal inkább „helyi állam”, mint önkormányzat, már nem értelmezhető hatalommegosztási keretként, nem tesz lehetővé valódi decentralizációt. Sok körülmény utal arra, hogy ez is volt a cél. A jelenlegi kormány volt a legsikeresebb abban, hogy a reformot villámgyorsan végre is hajtotta, míg a korábbi kormányzatok nem voltak képesek a konszolidációt szolgáló szerkezeti reformokat megvalósítani, s ezzel indirekt módon hozzájárultak a totális centralizációs fordulat végrehajtásának érvrendszeréhez.

3. A nevezett célokkal egyetért-e?

Az önkormányzati rendszer alapvetően szerkezeti reformra szorult, ez nem valósult meg, az önkormányzati rendszer képességeit nem erősítették a jobb működés érdekében, helyette gyámság alá került. Tény, hogy a reformban több racionális, mérethatékonysági elem is van, nem vitatható a szorosabb gazdálkodási szabályozás, a szigorúbb törvényességi felügyelet szükségessége sem, s az is tény, hogy egyenetlen volt az önkormányzatok által szervezett közszolgáltatások minősége és hatékonysága. Ugyanakkor nincs arra evidencia, hogy az önkormányzati feladatok államosítása, a centralizált kormányzási modell összességében a minőséget, a hatékonyságot javítani fogja hosszabb távon (hiszen a jelenlegi zűrzavar egyelőre valóban ráfogható a drámai mélységű és gyorsaságú változásra), és szinte bizonyosan káros a demokrácia, a politikai legitimitáció, és a társadalmi kohézió szempontjából. Az önkormányzatok helyébe lépő állami hivatalok (esetenként gigantikus) méretük, belső működési és érdekeltségi mechanizmusaik, korlátozott kapcsolatrendszerük révén nem képesek rugalmas, polgár közeli, és fogyasztó barát teljesítményre. Az önkormányzatok társadalomintegráló, konfliktuskezelő szerepe sokkal kevésbé tud érvényesülni, a polgárokkal, a helyi társadalommal való kommunikáció egyik nagyon fontos színtere erősen leszűkül, ennek minden negatív következményével (információ hiány, bizalom hiány stb.). Az állami közszolgáltatási rendszertől elvileg elvárt magasabb és egyenletesebb minőség, szakszerűség, igazságosabb hozzáférés nem csökkenő, inkább növekvő pénzügyi, személyi feltételeket igényel, amelyek rendelkezésre állása, stabilitása egyáltalán nem garantálható. Az ágazati logikába, intézményi keretekbe terelt szolgáltatások megszervezésében nem lesz biztosítható a helyi koordináció, ezzel jelentős helyi szinergiákat, helyi erőforrásokat veszítünk. Tetéztve jelentkeznek majd ezek a problémák a fejlesztéspolitikai területén, miközben a legújabb kormányzati megnyilatkozások szerint

az önkormányzatoktól ezen a területen várnak a jövőben nagyobb erőfeszítéseket. A korlátozott önkormányzati funkció és eszközrendszer miatt azonban megkérdőjelezhető, hogy a jövőben az uniós szabályozások nyomán holisztikus, komplex „place based” helyi fejlesztéspolitika megvalósítható-e az önkormányzatok bázisán? A korábbi önkormányzati dominanciájú területi kormányzást tehát felváltotta a centralizált (dekoncentrált), „helyi állam” modellje, amit kevésbé demokratikusnak és kevésbé hatékonyak tartok.

4. A célok elérése érdekében (függetlenül attól, hogy Ön a célokkal egyetért-e) hatékonyak-e a választott új szabályok?

A reform legnagyobb baja, hogy nem adott esélyt az önkormányzati modell előnyeinek az érvényesülésére, hanem helyébe az állami alternatívát állította, nem mérve fel, nem elemelve, hogy a centralizált, uniformizált állami rendszer a központi kormányzathoz való feltétlen lojalitás mellett alkalmas lesz-e jobb (olcsóbb, méltányosabb) működésre is. Az elmúlt évtizedekben az önkormányzati keretek és logika mellett működött a közszolgáltatások túlnyomó többsége, az államosított és központosított modell működtetéséhez viszont nincsenek tapasztalataink. Ezzel függ össze a reform másik, „formai” hibája, a gyorsasága és a mértéke. Bármilyen sürgető volt az adóssághozjárás, ilyen léptékű átalakítás mindenképpen több időt igényelt volna, kísérletekkel, modellszámításokkal, széleskörű konzultációval, lépcsőzetes bevezetéssel, a korrekció lehetőségének fenntartásával.

- A gyorsaságra azért volt lehetőség, mert az intézkedések szinte egyáltalán nem ütköztek ellenállásba, ami több okkal is magyarázható: az önkormányzatok autonómiája, szerepe az emberek számára önmagában nehezen eladható téma, az önkormányzati érdekszövetségek meglehetősen ambivalens tiltakozása sem éri el a nyilvánosság ingerküszöbét, harmadrészt az önkormányzati politikai elit jelentős része kormánypártfüggő lévén nem volt konfliktusvállalásra képes. Az is tény, hogy az önkormányzatok jó része hálára is volt kötelezve, hiszen megszabadult a nyomasztó adósságtól, s veszteség következményeit még nem mérte fel. A kormány tehát kihasználhatta a helyi hatalmi vákuumot, s ezzel, példás hatékonysággal képes volt az akaratát érvényesíteni. A gyorsaság hátránya viszont, hogy a fokozatos bevezetés előnyét nem érvényesíthette, nem kísérletezett, nem várt visszacsatolásra, nem hallgatta meg az érintettek avatott véleményét sem.
- A reform mértéke, mélysége nem csak a rövid idő dimenziójában aggyályos, hanem elsősorban a következményeit illetően. A feladatok, a feladatok ellátására vonatkozó tartalmi szabályozás, a finanszírozás, a szervezet, a területi kötelek, szinte minden változott, ráadásul az önkormányzatoknál foglalkoztatott személyzet jelentős része is más szervezeti kötelekbe került. A változások mindig okoznak átmeneti zavarokat, terhelik a teljesítményt, de kérdés, hogy az ilyen széles körben és mélységben bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodás, a tanulás mennyi időt vesz igénybe és milyen hatékonyságú lesz? Mikorra tisztul ki a kép annyira, hogy értékelni lehessen a reform tényleges hatását?

A hatékonyság irányába mutató szabályok hatásossága egyelőre csak valószínűsíthető:

- A feladatrendszer átalakításának első tapasztalatairól jelenleg folyik egy országos felmérés az ÁROP keretében. Egyértelműen kimutatható az önkormányzati oldalon a pénzügyi „megkönnyebbülés”, de már érzékelik az átmenettel járó bizonytalanságon túl a tartós gondokat, hátrányokat is például a közoktatásban. Az önkormányzatok visszaszorulása általában is információhiányhoz, helyi koordinációs deficithez vezet, szétválik a szakmai,

tartalmi és üzemeltetési fejlesztéspolitikai. Nagy veszteség, különösen a kisebb településeken, a hivatali szakemberek áthelyezése az állami hivatalokba.

- Nyitott még, hogy a felszabaduló kapacitások milyen aktivitások irányába tolják el az önkormányzatokat. A helyi gazdaságfejlesztésben való erősebb szerepvállalás ideája tetszetős, de hiányoznak a feltételei. Különösen kérdéses a megyei önkormányzatok jövőbeni fejlesztéspolitikai szerepe. Egy gyakorlatilag monofunkciós önkormányzat szakmai szempontból nem tűnik alkalmasnak hatékony fejlesztéspolitikai szerepvállalásra, legfeljebb klientista pénzosztásra.
- A társulási rendszer átszervezése egyelőre inkább szétesést és bizonytalanságot eredményezett, leszámítva a közös hivatalok megszervezését. A többcélú társulások jelentős része felbomlott, vagy legalább is jelentősen átszerveződött a résztvevők száma és szerepe, a társulásba vitt feladatok szempontjából. A veszteség elsősorban a városok visszalépeése okán ígérkezik. A jogi szabályozással erősen terelgetett társulások (kommunális szolgáltatások esetén például) ugyan a mérethatékonyság szempontjait követték, de nem tudják a helyi sajátosságokat kezelni. Elemezni kellene, hogy a döntéshozás földrajzilag távolabb kerülése valóban nem járt-e a lakosság utazási terheinek, költségeinek a növekedéséhez?
- Természetesen szükség lenne az állami oldalt is elemezni, vajon mennyiben tudnak megbirkózni a rájuk zúduló feladat tömeggel.

5. A választott új szabályok összhangban vannak-e az új Alaptörvénnyel?

Az Alaptörvény tudatosan megalapozta a centralizációt. Az önkormányzati rendszer helyi értékét pontosan tükrözi az Alaptörvény szellemisége és az abban elfoglalt hely (a közpénzügyekkel terjedelmesebb rész foglalkozik, mint az önkormányzatokkal). Az Alaptörvény a kereteket meglehetősen lazán vonja meg, nem tartalmazza az önkormányzati autonómia szervezeti, irányítási garanciáit, ha úgy tetszik az önkormányzás alapelveit, az érdekegyeztetés rendjét, annál bőbeszédűbb a kormányzat és a kormányhivatal ellenőrző, felügyeleti funkciói tekintetében. Az Alaptörvény nem sorolja fel a minimálisan önkormányzati hatáskörbe tartozó feladatokat (csupán törvényi szabályozási szint szükségességé írja elő). Ezzel gyakorlatilag az önkormányzati rendszer a mindenkori törvényhozás politikai értékrendjének prédájává vált.

6. Az új szabályok összhangban vannak-e nemzetközi (kül. emberi jogi) és EU-jogi kötelezettségeinkkel?

Az önkormányzatiság meglehetősen lazán megfogalmazott nemzetközi standardjainak jórészt a jelenlegi szabályozás is megfelel. A Helyi önkormányzatok Európai Chartája rendelkezései között azért vannak olyanok, amelyek csak nagyvonalú hozzáállás esetén teljesülnek, már pedig a nagyvonalúságra, bízalomra a nemzetközi szervezetek részéről nem mindig számíthatunk. Ezt mutatja az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának friss magyarországi jelentése is a helyi demokrácia állapotáról, tehát a Charta magyarországi érvényesüléséről. A jelentés sok kritikai megállapítást tesz a centralizáció és az önkormányzati önállóság korlátozottsága tekintetében, és azt javasolja a Miniszteri Bizottságnak, hogy kérje fel a magyar hatóságokat az önkormányzati törvény felülvizsgálatára.

A centralizációs trend egyébként nem csak Magyarországot jellemzi, sok helyütt a válság kezelésének folyamatában jelentős megszorítások, hatásköri átcsoportosítások zajlanak le, de ismereteim szerint ilyen jelentős fordulat másutt nem következett be. A magyar sajátosság, hogy a valóban túl liberális és túl hangsúlyos önkormányzati rendszer terén tett visszalépések még akkor is nagyobb visszhangot váltanak ki, ha a reform utáni rendszer is szalonképes maradt. Kifejezetten aggályosnak érzem a Charta rendelkezéseink tükrében is az államosítást, a pénzügyekben bekövetkezett módosításokat, a megyék egy funkciók megcsonkítását. De a Charta második cikkelye azt is elvárná, hogy lehetőleg az alkotmányban kerüljön rögzítésre az önkormányzatiság elve, ez vita tárgya lehet, hogy megtörtént-e. Mint ahogy az is, ami a 3. cikkelyben van, hogy az önkormányzatoknak kell ellátnia a helyi közügyek lényegi, (substantial) részét, vagy a negyedik cikkelyben a saját feladatok esetében a teljes mérlegelés jogának, egy következőben a konzultációs jog biztosítása, az önkormányzati bevételek között legalább részben helyi adóbevételek szükségessége stb. Az aggályok elviek, hiszen a szabályok rendkívül általánosak, értelmezésükben nagy a mozgástér. Jelenleg pedig- sajnos- a helyi önkormányzatsban elszenvedett veszteségek- a hazai politikai és részben szakmai közvéleményt sem igazán foglalkoztatják, ezért vélhetően nem lesz nemzetközi, vagy alkotmányos vita tárgya a Chartának való közjogi megfelelés.

7. Szükségesnek látja-e a szabályozás módosítását a közeljövőben, és ha igen, akkor mely pontokon és miért?

Feltétlenül, de nem feltétlenül a közeljövőben, hanem értékelve az eddigi tapasztalatokat. Szinte biztosra vehető azonban, hogy a középszinttel, illetve annak hiányával továbbra is nagyon sok probléma lesz, tehát sürgős korrekciót igényel majd. Lassan értékelhetőek lesznek az államosított feladatellátás problémái is, ki fog derülni, hogy a feladatfinanszírozás sem ad választ az alulfinanszírozottság alapvető gondjára, stb.

A lényeg azonban, hogy rehabilitálni kellene a kormányzásban a térbeli dimenziót, következetes politikai, hatásköri és forrás decentralizációval vissza kellene állítani az önkormányzatok hangsúlyos szerepét az államszervezetben. Jómagam továbbra is annak lennék a híve, hogy az önkormányzatok a közszolgáltatások elsődleges szereplői legyenek, s ennek érdekében az erre való képességeiket kellene megerősíteni. Ugyancsak alapvető célnak tartom, hogy az önkormányzatok érdemben vegyenek részt a hatalommegosztás rendszerében, ellensúlyt képezzenek a központi irányítási szinttel szemben, s képesek legyenek helyi szinten társadalomintegráló, stratégiai irányító szerepet betölteni.

© Pálné Kovács Ilona, MTA TK

MTA Law Working Papers

Kiadó: MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

Székhely: 1014 Budapest, Országház utca 30.

Felelős kiadó: Körösnéyi András főigazgató

Szerkesztő: Szalai Ákos

Honlap: <http://jog.tk.mta.hu/mtalwp>

Email: szalai.akos@tk.mta.hu

ISSN 2064-4515